herpy

GEKKOER

Gekko smithii

Gekko smithii er en av verdens største gekkoer: en kraftig skogbeboer fra Malaysiahalvøya og det sørlige Thailand med grønne øyne og hvite flekker på ryggen. Den er sjelden i terrarier, og stellet bygger mye på den nære slektningen *Gekko gecko*.

Familie: Gekkonidae Engelsk: Smith's green-eyed gecko Tidligere navn: *Gecko smithii; Gekko stentor* Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**19 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-20 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**60 × 60 × 120 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-29 °C**
Varmeplass	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**23-26 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**2 egg**
Inkubasjon	**60-180 dager** ved 25-30 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Gekko smithii hører til de største gekkoene i verden. Kroppen alene, målt fra snute til kloakk, blir opptil 19 cm, og totallengden er trolig opptil 35 cm inkludert hale. Hodet er bredt og kraftig, øynene er store og grønne med loddrett pupill, og på ryggen sitter store hvite ringer rundt de forstørrede knutene i huden, ordnet i seks eller sju tverrgående rader. Over nakken løper et tynt hvitt bånd av tette flekker og et tynt mørkt bånd som når opp til øynene, og ryggen har et kraftig mørkt nettmønster eller utydelige tverrbånd. Hannene har 13-15 porer foran kloakken, som hunnene mangler, og det er den sikreste måten å kjenne kjønnene på.

Arten ble beskrevet av den engelske zoologen John Edward Gray i 1842 etter dyr fra Pulau Pinang og er oppkalt etter den skotske zoologen Andrew Smith. I mange år ble navnet brukt om en svært bred bestand av store skoggekkoer fra Thailand over Malaysia til Sumatra, Borneo og Java. Siden 2022 er navnet delt på fire arter, og den egentlige *Gekko smithii* lever bare i en mindre del av området. Eldre opplysninger og dyr som er solgt under navnet, hører derfor ikke nødvendigvis til arten.

Slektningen *Gekko gecko* ligner arten og er langt mer kjent i terrarier. *Gekko smithii* er sjelden i dyrehold, og stellet bygger på *G. gecko* og på store, nattaktive skoggekkoer generelt. Levetiden er ikke kjent, og faktaboksens 10-20 år er lånt fra *G. gecko*. Regn med et stort, kraftig og forsvarsvillig dyr som ikke egner seg til håndtering.

Utbredelse og leveområde

Gekko smithii lever i det sørlige Thailand (provinsene Satun, Narathiwat og Pattani) og på Malaysiahalvøya, blant annet på Pulau Pinang, Pulau Pangkor og Pulau Tioman og i delstatene Perak, Pahang og Selangor. Typelokaliteten er Pulau Pinang.

Utbredelsen ble innskrenket i 2022. Tidligere regnet man også med Sumatra, Borneo, Java og den sørlige delen av halvøya, men funnene fra den sørlige delen av halvøya, Borneo og Sumatra er nå henført til de nært beslektede *Gekko hulk*, *G. albofasciolatus* og *G. albomaculatus*. Arten er dessuten oppgitt fra Vest-Lombok i Indonesia. Det er et isolert funn langt fra resten av utbredelsen, og Indonesia er derfor ikke med blant landene på kartet. Registrerte funn fra Sumatra, Borneo og resten av Indonesia kan høre til naboartene.

> **Naturlig utbredelse:** Thailand og Malaysia.

LEVEOMRÅDE

Gekko smithii lever i skog. Som andre store skoggekkoer i området bruker den trolig trestammer, hulrom og sprekker i regnskogen, der den jakter om natten.

Klimaet på Malaysiahalvøya og i det sørlige Thailand er tropisk og fuktig hele året. Temperaturen ligger typisk mellom 23 og 33 °C, og det faller store regnmengder, særlig i monsunsesongene. Det er ingen kald vinter. Tallene gjelder regionen som helhet.

Stell

TERRARIET

Målene for *Gekko smithii* følger *Gekko gecko*, som er nesten like stor. Et enkelt voksent dyr må ha et høyt terrarium på minst 60 × 60 × 120 cm (lengde × bredde × høyde), og større er bedre. Høyden er viktig, fordi gekkoen lever i trærne.

Innred med solide greiner, tykke korkrør og store biter korkbark, slik at dyret kan sitte loddrett og skjule seg om dagen, og med en bakvegg av kork der det kan klatre. Levende eller kunstige planter gir skjul og holder på fuktigheten. Bruk et fuktholdende bunnlag av kokosjord og jord uten gjødsel, og sørg for god ventilasjon med nett både øverst og nederst.

Terrariet må være absolutt rømningssikkert med et lokk som kan låses. Store gekkoer er sterke og utholdende og finner raskt en sprekk. Hold arten alene. Hos *G. gecko* kan selv et par være harde mot hverandre.

TEMPERATUR

Temperaturene passer til det varme, tropiske klimaet i hjemlandet til arten. Om dagen skal det være 26-29 °C i terrariet, og et varmt sted under en lampe kan nå 30-33 °C. Om natten kan temperaturen falle til 23-26 °C. I de fleste danske hjem krever det en ekstra, lyssvak varmekilde, for eksempel et keramisk varmeelement som styres av en termostat.

Sørg alltid for en gradient, slik at dyret selv kan velge mellom varme og kjøligere soner, og mål med digitale termometre både øverst og nederst. Et dyr som sitter med åpen munn på det kjøligste stedet, har det for varmt. Et dyr som aldri kommer fram og mister appetitten, kan ha det for kaldt.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Hold luftfuktigheten på 60-80 %, og la den svinge: Spray terrariet grundig om kvelden, slik at fuktigheten stiger, og la bunn og greiner tørke en del opp i løpet av dagen. Konstant våte forhold gir mugg og hudproblemer, og for tørr luft gir problemer med hudskifte.

Sett fram en stabil, tung vannskål, og bytt vannet daglig. Spray gjerne også blader og innredning, slik at *Gekko smithii* kan slikke dråpene. Et hygrometer forteller om rytmen holder.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Gekko smithii er nattaktiv, og behovet for UV-lys er ikke kjent. Som for andre nattaktive gekkoer anbefales et svakt UVB-lys i Ferguson-sone 1, for eksempel et T5-rør på 5-7 %, montert slik at UV-indeksen høyst blir omtrent 1-2 på de øverste greinene, og slik at det alltid er skygge i resten av terrariet. Uten UVB må gekkoen få D3-vitamin gjennom kalktilskuddet.

Ha lyset på 12 timer i døgnet året rundt, gjerne styrt av en tidsbryter, og la det være helt mørkt om natten. Unngå sterke spotlamper, som tørker ut luften og blender dyret.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Gekko smithii spiser insekter, særlig gresshopper. Grunnfôret er sirisker, dubia-kakerlakker og gresshopper, supplert med voksmøllarver, hornormer eller zophobas som godbit. Fôrdyrene må være mindre enn hodet på gekkoen og ha fått godt fôr på forhånd. Pudre dem med kalk (med D3-vitamin hvis du ikke bruker UVB), og gi jevnlig et multivitamin.

Unge dyr fôres hver dag, voksne annenhver til hver tredje dag med så mye som de spiser på omtrent fem minutter. Store gekkoer blir lett for feite, så følg med på vekt og kroppsform. Den nært beslektede *Gekko hulk* spiser også mindre gekkoer, men det er ikke nødvendig i terrariet.

ATFERD OG HÅNDTERING

Regn med et temperament som hos slektningen *Gekko gecko*, en av de mest forsvarsvillige gekkoene i handelen: et stort, kraftig dyr som hveser, sperrer opp gapet og biter når det føler seg truet. Bittet gjør vondt og kan gi blod, og dyret holder fast med kjevene. Ikke riv løs, men vent til det slipper.

Dyret skal derfor ses på og stelles med respekt og ikke håndteres for moro skyld. Flytt det over i en stor boks når terrariet skal gjøres rent. Hold det alene, og gi det mange skjul, slik at det kan trekke seg tilbake. Hannene er trolig territoriale og kaller kanskje høyt om natten, slik som hos *G. gecko*, og det er verdt å tenke over hvis du bor tett på naboer.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene kjennes på 13-15 porer foran kloakken, som hunnene mangler. Alder og vekt ved kjønnsmodning er ikke kjent for *Gekko smithii*. Hos *Gekko gecko* blir dyrene kjønnsmodne etter ett til tre år, og hunnene bør først settes i avl når de er fullt utvokste og i god hold, fordi egglegging tapper dem for kalk.

PARRING

Paringen hos *Gekko smithii* er ikke kjent. Hos *Gekko gecko* settes hannen inn til hunnen i terrariet hennes og fjernes igjen hvis han er for hard, og det må være mange skjul. Paringen kan være voldsom, og begge dyr kan bli skadet. Sesongen følger trolig daglengden og regntiden. Vurder bare avl hvis du har erfaring med *Gekko gecko* eller tilsvarende store gekkoer og kan skaffe dokumenterte, oppdrettede dyr.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger to egg om gangen. Eggene er nesten kuleformede og måler i gjennomsnitt omtrent 20 × 19 mm. Antallet kull i året er ikke kjent. Hos *Gekko gecko* sitter eggene klistret fast på loddrette flater, og hunnen legger flere kull med omtrent en måneds mellomrom. Gi hunnen to flate biter korkbark med noen centimeter imellom som egglegningssted, og gi rikelig med kalk og insekter.

INKUBASJON

Inkubasjonen av *Gekko smithii* følger *Gekko gecko*, der eggene sitter så fast at de ikke kan pilles løs uten å gå i stykker. La dem derfor sitte, eller flytt hele korkplaten med eggene over i en rugemaskin, og hold dem ved 25-30 °C med høy luftfuktighet, uten at de blir våte. Hos *G. gecko* tar rugingen alt etter temperaturen mellom to og seks måneder.

Bruk en rugemaskin med termostat, og sjekk eggene uten å røre dem. Egg som faller sammen eller blir muggne, er som regel døde.

OPPDRETT AV UNGER

Oppdrett av *Gekko smithii* er ikke kjent. Hos *Gekko gecko* klekkes ungene som små, men veludviklede dyr, som skal holdes hver for seg i små, fuktige faunabokser med skjul og vann. De får små sirisker pudret med kalk med D3-vitamin, mens de vokser raskt det første året. Unge store gekkoer kan være aggressive mot hverandre, så hold dem adskilt.

Helse og vanlige feil

De typiske problemene hos *Gekko smithii* er de samme som hos andre store gekkoer i terrarier:

- For lite kalk og D3-vitamin, særlig hos unge dyr og avlshunner. Det gir bløte kjever, krumme lemmer og skjelvinger. Pudre insektene og bruk UVB eller D3 i fôret.
- For lav luftfuktighet eller for lite vann, som gir problemer med hudskifte og tørre øyne. Hudrester som sitter fast på tær og halespiss, kan snøre dem av, så løsne dem forsiktig med lunkent vann.
- Parasitter og undervekt hos viltfangede dyr. Viltfangede dyr bør undersøkes av en veterinær, og avføringsprøver sjekkes.
- Bitt ved håndtering, som kan gi betennelse. Rens sårene og kontakt lege hvis de ser dårlige ut.
- Overvekt ved for hyppig fôring.

Et sunt dyr har klare øyne, en velformet hale og solid grep. Kontakt veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller virker slapp.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.